

บทที่ 1

บทนำ

1.1ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตาลโตนดเป็นพืชในวงศ์ปาล์มและเป็นพืชที่มีในท้องถิ่นดั้งเดิมอยู่คู่กับวิถีชีวิตคนไทยมาตั้งแต่สมัยอดีต และนับวันจะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น ตาลโตนดเป็นพืชที่มีความยั่งยืนสูงทั้งทางด้านความเหมาะสมกับระบบนิเวศน์ ความมั่นคง ด้านราคา และมูลค่าทางผลผลิต ประกอบกับคุณสมบัติที่มีความแข็งแรงทนทาน และอายุยืนยาว จึงนิยมนำทุกส่วนต่างของตาลโตนดมาใช้ประโยชน์ เช่น ผลใช้ทำอาหาร ใบใช้เย็บจาก (ใช้มุงหลังคา) ทางใบใช้ทำรั้วบ้าน รั้วคอกสัตว์ ลำต้นใช้สร้างบ้าน หรือทำเฟอร์นิเจอร์ และเส้นใยตาลใช้ในงานหัตถกรรม เช่นทำ หมวก กระเป๋า กล่องที่ขู๋ โคมไฟ หรือของใช้ขนาดเล็ก การนำส่วนต่างๆของตาลโตนดมาใช้ประโยชน์เป็นภูมิปัญญาไทยที่มีมานาน ถูกนำมาใช้งานอย่างกว้างขวาง และสืบทอดกันมา

เส้นใยตาลนิยมนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ด้วยการจักสาน หรือการทอ เพราะเส้นใยมีความเหนียว สีของเส้นใยตาลไม่เปลี่ยนแปลง และมีลวดลายไม่เหมือนเส้นใยประเภทอื่น ทำให้สินค้าหัตถกรรมจากเส้นใยตาลมีเอกลักษณ์ที่ไม่เหมือนใคร และข้อดีของเส้นใยตาลอีกอย่างหนึ่ง คือ ไม่เป็นเชื้อรา ทำให้หลายประเทศอนุญาตให้สามารถนำสินค้าเข้าไปขายได้ การนำเอาเส้นใยตาลมาใช้ทำวัตถุดิบนั้นต้องผ่านกรรมวิธีหลายขั้นตอนก่อนนำมาใช้งาน(ผู้จัดการออนไลน์,2553:Internet)

ในปัจจุบันการออกแบบเครื่องเรือนจากเส้นใยธรรมชาติเริ่มมีการพัฒนากันมาเรื่อยๆเนื่องจากตัววัสดุในแต่ละชนิดนั้นมีข้อดีและข้อเสียที่ต่างกัน รวมถึงความยากง่ายในการแปรรูปนั้นผู้ออกแบบต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละเทคนิคที่นำมาใช้กับตัวเส้นใย โดยการขึ้นรูปนั้นมีหลายวิธี ทั้งการม้วน การดึง การทักทอ และอัดใย ซึ่งผู้ออกแบบต้องคำนึงว่าการขึ้นรูปด้วยวิธีต่าง ๆ นั้นมีโครงสร้างที่รับแรงได้มากแค่ไหน โดยทำอย่างไม่ทำลายวัสดุ และผู้บริโภคต้องสามารถสัมผัสและรับรู้ถึงตัววัสดุนั้นได้ด้วย (ดุลยพล ศรีจันทร์, 2550:7)

เครื่องเรือนมีมากมายหลายประเภทตามการใช้งาน เช่น ตู้ใส่เสื้อผ้า โต๊ะและชุดรับแขก เตียงนอน โต๊ะเครื่องแป้ง เก้าอี้ รวมไปถึงเฟอร์นิเจอร์ตามสั่งสำหรับการนำไปทำบิวอินทร์ในห้องชุดหรืออพาร์ทเมนต์ต่างๆ แต่ในหมู่เครื่องเรือนทั้งหมด เก้าอี้เป็นสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวันบ่อยที่สุดและยังเป็นเครื่องเรือนที่ให้ความรู้สึกสบาย เรียบง่าย เนื่องจากการนั่งเป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่งที่รองลงมาจากการเล่นนอน ทำให้ผู้นั่งคลายความเหนื่อยล้าและอ่อนเพลียได้ และสามารถทำให้มนุษย์เราทำงานหรือกิจกรรมอื่นๆได้นานกว่าการยืน การนั่งจึงเป็นอิริยาบถที่สบายมากที่สุด และนอกจากนี้เก้าอี้ยังสามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการใช้งานได้อีกเช่น เก้าอี้ไม่มีพนักพิง (Stool) เก้าอี้มีที่เท้าแขนและไม่มีที่เท้า

แขน (Chair and Arm chair) เก้าอี้พักผ่อน (Easy chair) เก้าอี้บุนวม (Upholstered chair) และเก้าอี้ยอน (Day bed) แต่ละรูปแบบถูกออกแบบมาเพื่อรองรับการใช้งานที่แตกต่างกัน (วรรณิ สหสมโชค, 2550 : 205)

จากเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำเส้นใยตาลซึ่งเป็นวัสดุที่สามารถหาได้ง่ายและมีทั่วในภูมิภาคของประเทศ โดยการศึกษาและพัฒนาหาวิธีการประยุกต์ใช้ของวัสดุ เพื่อเพิ่มมูลค่าด้วยการสร้างสรรค์เครื่องเรือนประเภทเก้าอี้พักผ่อนให้มีความแปลกใหม่ ทันสมัย และกระตุ้นให้เกิดการนำทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ และพร้อมที่จะนำไปใช้กับกระบวนการทางอุตสาหกรรมได้อย่างเหมาะสม ช่วยลดการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 เพื่อศึกษาความต้องการที่มีต่อรูปแบบเครื่องเรือนที่ผลิตจากเส้นใยตาล
- 2.2 เพื่อออกแบบและพัฒนาเครื่องเรือนจากเส้นใยตาล
- 2.3 เพื่อประเมินผลการพัฒนาเครื่องเรือนให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ในการวิจัยโครงการออกแบบและพัฒนาเครื่องเรือนจากเส้นใยตาลผู้วิจัยได้สรุปและนำแนวทางตามทฤษฎีกรอบแนวความคิดของอุดมศักดิ์สาริบุตร (2540) ซึ่งมีแนวทางการออกแบบเฟอร์นิเจอร์ที่มีคุณภาพดังนี้

- 3.1 ด้านการบำรุงรักษา
- 3.2 ด้านรูปร่าง
- 3.3 ด้านวัสดุและโครงสร้าง
- 3.4 สีและการตกแต่งพื้นผิว
- 3.5 การใช้งานง่าย

1.4 ขอบเขตในการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาความต้องการที่มีต่อรูปแบบเครื่องเรือนที่ผลิตจากเส้นใยตาล โดยการดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดใช้เป็นแนวทางการออกแบบเก้าอี้จากเส้นใยตาล แบ่งเป็นสองส่วนการทำงานคือ ศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาพฤติกรรมการใช้เก้าอี้พักผ่อน และความสนใจต่อรูปแบบเก้าอี้พักผ่อน ต่อกลุ่มเป้าหมาย และศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบไปด้วยข้อมูลต่างๆที่ได้จาก เอกสาร สิ่งพิมพ์ ตำราผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์สรุปผลข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางประกอบการออกแบบเก้าอี้ต่อไปโดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

- 1.แหล่งข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 เอกสารเกี่ยวกับเครื่องเรือนและงานหัตถกรรมไทย

1.2 กลุ่มผู้ใช้ และจำหน่ายเครื่องเรือน จำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 100

คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางการพัฒนารูปแบบของเก้าอี้พักผ่อนจากเส้นใยตาล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อออกแบบและพัฒนาเครื่องเรือนจากเส้นใยตาล โดยเป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะต้องคิดค้นเทคนิคการประกอบเส้นใยตาลเข้ากับโครงสร้างเก้าอี้พักผ่อน แล้วดำเนินการออกแบบ พัฒนาแบบขั้นต้น สรุบบน ทำหุ่นจำลองเพื่อการตรวจแบบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และการผลิตเครื่องเรือน แล้วจึงพัฒนาแบบขั้นสุดท้ายก่อนนำไปเขียนแบบอุตสาหกรรม และผลิตเป็นต้นแบบจริง โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และผลิตเครื่องเรือน จำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 6 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ต้นแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากเส้นใยตาล จำนวน 1 ชิ้น

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อนำต้นแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากเส้นใยตาลไปประเมินความพึงพอใจจากเป้าหมาย โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มผู้ใช้ และจำหน่ายเครื่องเรือน จำนวนกลุ่มประชากรที่เป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 100 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความพึงพอใจรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องเรือนจากเส้นใยตาลโดยกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้อย่างเหมาะสมในอนาคตในอุตสาหกรรมเครื่องเรือนต่อไป

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

6.1 เส้นใยตาล หมายถึง วัตถุดิบที่นำมาจากส่วนยอดของต้นตาลที่มีลักษณะเป็นใยเส้นติดอยู่กับกาบ โดยนำมาทุบให้ละเอียดเป็นเส้นๆ จากนั้นถึงนำมาล้างทำความสะอาดก่อนตากให้แห้ง

6.2 เก้าอี้พักผ่อน หมายถึง ที่นั่งประเภทหนึ่ง โดยมักจะเป็นที่นั่งสำหรับคนเดียว โดยในส่วนที่นั่งจะอยู่เหนือจากระดับพื้น มีขาเก้าอี้ 4 ขารองรับข้างใต้ ใช้นั่งพักเพื่อผ่อนคลายความตรึงเครียดและลดความเหน็ดเหนื่อย